

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Kirsten Jacobsen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 39:

Forslag til folketingsbeslutning om maskeringsforbud.

Af Helge Adam Møller (KF), Birthe Rønn Hornbech (V) og Tom Behnke (FP) m.fl. (Fremsat 10/1 95).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Det foreliggende beslutningsforslag, der er fremsat af Det Konservative Folkeparti, Venstre og Fremskridtspartiet, indebærer, at regeringen skal udarbejde og fremsætte lovforslag om et maskeringsforbud. Det skal gøres strafbart at færdes maskeret på offentligt sted i forening med andre personer.

Tanken om et maskeringsforbud er ikke ny, men har tværtimod været debatteret her i Tinget gentagne gange. Det foreliggende beslutningsforslag er således en næsten uændret genfremsættelse af et beslutningsforslag, nr. B 14 fra oktober 1993 fra den samme kreds af partier.

Under debatten om dette beslutningsforslag i november 1993 anførte min forgænger som justitsminister en række indvendinger imod et sådant maskeringsforbud. Jeg kan tilslutte mig det, han sagde. Jeg mener således, at der kan sættes spørgsmålstegn ved, om et maskeringsforbud vil have nogen nævneværdig praktisk

betydning i indsatsen mod det, som forslaget i første række sigter imod, nemlig uroligheder foranlediget af såkaldte BZ'ere eller autonome. Det kan ikke ganske afvises, at politiet som anført i bemærkningerne til forslaget i givet fald vil få mulighed for at gribe forebyggende ind, før situationen har udviklet sig til optøjer. Heroverfor skal dog anføres, at en sådan indgriben i de konkrete tilfælde måske snarere vil kunne føre til, at situationen optrappes, frem for at urolighederne forebygges.

Et maskeringsforbud kan således føre til det modsatte resultat af det ønskede, og politiet har i øvrigt under alle omstændigheder mulighed for at gribe ind, hvis en demonstration er ved at udvikle sig i uheldig retning. Der er desuden al mulig grund til at regne med, at aktivister vil have forstand nok til at vente med at tage maskerne på, til optøjerne og voldshandlingerne er i gang, og på dette tidspunkt vil politiet selv sagt have andet at tage sig til end at påse overholdelsen af et maskeringsforbud. Når man ved sådanne uroligheder kan iagttage, at hætteklædte aktivister begår overtrædelser af bl.a. straffelovens § 119, vold imod politiet, uden at det lykkes politiet at pågribe dem, er det vel en illusion at tro, at et hætteforbud vil få dem til at tage hættterne af frivilligt.

Det må således betvivles, om et maskeringsforbud som anført i bemærkningerne til lovforslaget vil være et egnet middel til at gøre indsatsen imod sådanne lovovertrædelser mere effektiv. Et maskeringsforbud vil næppe afholde den hårde kerne af aktivister fra deres aktiviteter. De vil vide at finde udveje til at omgå og måske endog latterliggøre et sådant forbud.

Man kan heller ikke afvise, at indførelsen af et maskeringsforbud fra nogle sider vil blive udlagt som endnu et overgreb fra statsmagten eller en optrapning af konflikter med disse grupper.

Forslagsstillerne har i øvrigt også denne gang overladt det til regeringen at formulere det, som min forgænger så illustrativt udtrykte det: Et columbusæg af en straffebestemmelse, der vil gøre det muligt at ramme BZ'ere og autonome, der bærer maske, uden samtidig at kriminalisere det hav af tilfælde, hvor mennesker går helt eller delvis tildækket af helt legitime grunde.

Jeg vil gerne understrege, at afgrænsningsvanskelighederne ikke er eneføgende for min og regeringens skepsis over for forslaget om et maskeringsforbud, men det indgår naturligvis som ét blandt flere elementer i den samlede vurdering af sagen.

Jeg tror ligesom min forgænger, at det bliver meget svært at finde en formulering, der har den grad af klarhed, som kræves, når der er tale om formulering af straffebestemmelser, og som kan ramme den ønskede persongruppe uden at få utilsigtede virkninger i andre situationer.

Lad mig endelig minde om, at et flertal i Folketinget så sent som i sidste samling, det var den 24. februar 1994, forkastede tanken om et maskeringsforbud i forbindelse med anden behandling af beslutningsforslag nr. B 70 om maskeringsforbud, som jeg nævnte før, og som nu er genfremsat i næsten uændret skikkelse.

Jeg finder ikke, at de begivenheder, der fandt sted på Nørrebro nytårsaften, i sig selv kan begrunde en ændret holdning til dette spørgsmål.

Regeringen kan således ikke støtte beslutningsforslaget.

Lissa Mathiasen (S):

Spørgsmålet om indførelse af et maskeringsforbud har efterhånden været drøftet mange gange her i Folketinget, og som det også netop er blevet nævnt af ministeren, er det altså ikke længe siden end i forrige samling, vi sidst havde en drøftelse af det.

Derfor kan det jo heller ikke være muligt at bringe særlig mange nye ting på bane. Men ingen skal være i tvivl om, at også i Socialdemokratiet er vi lodret imod brugen af masker og lignende. Vi tror stadig væk på, at dialogens vej er den rigtige måde at påvirke på og forsøge at forandre, og det skal vel at mærke være en åben dialog for alle parter vedkommende.

Hvis man for alvor ønsker at påvirke, burde det vel være en given ting, at man bruger sine demokratiske rettigheder. Hvis man ønsker at påvirke og ændre dette samfund, må man stå åbent frem, og ingen skal være i tvivl om, at vi i Socialdemokratiet ønsker dialogen, den åbne debat.

Netop med udgangspunkt i den holdning, jeg her har givet til kende, kunne det umiddelbart forekomme rigtigt at sige: Jamen lad os så indføre et forbud mod masker og lignende, så den enkelte identitet er åbenbar.

Men jeg tror, man skal passe på ikke at snuble. Vi skal ikke foregøgle os, at bare vi fik sådan et forbud, ville vi undgå hærverk og vold, og så ville hele problemet være løst. Tværtimod ville vi måske snarere opnå at få søgelyset rettet væk fra det egentlige og væsentlige, væk fra det at forhindre hærverk og vold og hen imod det

mindre væsentlige. Eller sagt på en anden måde: Umiddelbart lyder det så let, men ved nærmere eftertanke rejser et sådant forbud en stribe af spørgsmål, som til gengæld er meget svære at finde svar på.

Hvordan har forslagsstillerne egentlig forestillet sig, at politiet skal reagere, hvis alle i en demonstration på bare nogle få hundrede mennesker pludselig midt i demonstrationen trækker hætterne på? Skal politiet fare til at tage fat i dem alle sammen? Hvad ville der ske ved det? Ville det ikke kunne optrappe en demonstration til noget meget uheldigt? Hvad forestiller man sig?

Når vi taler om afgrænsning med hensyn til forklædning eller ej, burde i hvert fald én af medforslagsstillerne, hr. Helge Adam Møller, forstå, når man erindrer sig tv-indslaget kort efter 18. maj-urolighederne – det indslag, hvor han medvirkede sammen med en autonom – hvor lidt der skal til, før en person ikke er til at genkende. Det var en anorakhætte, der blev hevet op og et par solbriller sat på – en episode, som meget godt illustrerede, hvor store problemerne er, og hvad et sådant forbud rent faktisk vil betyde.

Kort og godt: Vi mener ikke, det her er en farbar vej. Et forbud af denne karakter vil ikke løse, men nærmere skabe nye problemer. Dermed være også sagt: Vi har stor forståelse for, at man fra politiets side heller ikke finder den her løsning brugbar. Vi må nok en gang sige, at vi ikke kan støtte forslaget.

Inge Dahl-Sørensen (V):

Sidste gang, Folketinget behandlede dette forslag, udtalte den daværende justitsminister: Vi bør se tiden an, inden vi griber til noget så problematisk som et maskeringsforbud.

Nu har vi så set tiden an, og hvad er resultatet? Nytårsnat blev fejret med et festfyrværkeri af meningsløst hærverk og brutal vold mod politiet. En restaurant måtte betale næsten 2 mio. kr. for at blive funktionsdygtig igen. En bank var stort set raseret totalt, og naboerne kunne så vende hjem til smadrede butikker og opgange. Det er sandelig flot klaret.

Nu vil justitsministeren sammen med resten af regeringen måske bede os om at se tiden lidt an. Det kan vi så godt gøre, mens vi venter på, hvem det skal gå ud over næste gang. Næste gang er det måske Nørrebros Runddel, der skal raseres af en vild pøbel. Hvor mange svært kvæstede politifolk skal der til, før Det Radikale

Venstre og Socialdemokratiet vil se problemet i øjnene? Hvor mange politifolk med varige men og nedsat arbejdsevne skal der til, før CD kommer ud af busken?

Regeringspartierne vil ikke være med til at give politiet vandkanoner, som kan stoppe bøllernes voldsorgier. Hvis man ikke kan give politiet en rimelig mulighed for at forsvare sig selv, så må vi dog i det mindste give politiet et redskab til at strafforfølge de autonome.

Forslaget går i al sin enkelhed ud på, at det skal gøres ulovligt at færdes i grupper på offentlige steder med masker eller lignende, der har til formål at hindre identifikationen.

Venstre tager på ingen måde afstand fra maskering i forbindelse med anerkendelsesværdig brug. Det er ligeledes ikke vores opfattelse, at dette forslag skulle medføre de store afgrænsningsproblemer. Politiet er jo ikke helt tossede på trods af dele af pressens ihærdige arbejde for at udbrede den modsatte opfattelse. Politiet har selv udtalt, at de sagtens kan administrere et maskeringsforbud. Politiet har jo heller ikke haft problemer med at administrere forbudet mod knive på over en vis længde. Mig bekendt har ingen fået frataget franskbrødskniven, der ligger hjemme på morgenbordet.

I Venstre er vi stærke tilhængere af den grundlovshjemlede ret til ytringsfrihed og retten til at demonstrere. Vi er dog af den opfattelse, at de, der ikke vil vise deres ansigt, og som optræder i demonstrationer, hvis eneste formål er hærværk og vold, ikke bør omfattes af frihedsrettighederne. Andet er tossegodhed.

Dette er desværre kun symptombehandling, men det er, hvad politiet beder os om. Og det er trods alt politiet, der skal tage imod brandbomber, brosten, jernstænger og lignende kasteskyts. Det er ikke Socialdemokratiets MF'ere, der kan sidde her nok så trygt og på sædvanlig blødsøden vis foreslå en forebyggende indsats. Hvor er respekten for vores politifolk, der i forvejen har en hård hverdag, og som åbenbart også skal acceptere at agere levende bombemål uden mulighed for at retsforfølge de kriminelle?

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Nu hørte vi, at det ikke er godt med demonstrationer, hvis eneste formål er at øve hærværk og vold. Det tror jeg vi alle sammen er enige i. Spørgsmålet er bare, hvad det har med hætter at gøre. Derfor vil jeg bede justitsministeren bekræfte, at han har fået rapporter som f.eks.

dem om demonstrationerne i Kværs og Kollund, som forløb fuldstændig fredeligt, og hvor der var folk til stede med hætter på – bare for ligesom at få konstateret, at der altså ikke er nogen sammenhæng mellem det, at der er nogen, der har hætter på, og så hærværk og vold.

Så har jeg et andet spørgsmål, for jeg er da glad for, at forslagsstillerne ikke ønsker, at maskeforbudet skal ramme muslimske kvinder, karnevalsdeltagere, flygtninge eller roligans, selv om det måske nogle gange kan være svært i forhold til roligans at afgrænse, hvornår de er roligans, og hvornår de bliver hooligans. Men o.k., det er fint, at det ikke skal ramme dem.

Men jeg har så et meget konkret spørgsmål, og det går ud på: Skal risikoen for at blive registreret af nazistiske eller racistiske organisationer generelt være en begrundelse for at være fritaget for det foreslåede forbud mod at bære maske? Altså jeg forstår, at det er rimelig enkelt for forslagsstillerne at differentiere – i hvert fald på politiets vegne – hvornår man skal gribe ind, og hvornår man ikke skal gribe ind. Det må jo være muligt at kunne svare på, om risikoen for at blive registreret af racistiske og nazistiske organisationer betyder, at man er fritaget for maskeforbudet.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg blev lidt forvirret, da jeg sad og hørte på fru Inge Dahl-Sørensen indlæg. Der skal da ingen tvivl være. Selvfølgelig tager vi også afstand fra det, der skete nytårsnat. Men tror fru Inge Dahl-Sørensen, at vi havde undgået alt det, der skete nytårsnat, hvis vi havde haft et maskeforbud? Det er det ene, jeg godt vil have svar på.

Så siger fru Inge Dahl-Sørensen videre, at nu må vi altså give politiet et redskab til at straffe de autonome. Jamen, er det ikke deres handlinger, det drejer sig om? Er det ikke, når de lige så vel som andre begår vold eller hærværk, at vi skal straffe? Er det ikke det, vi og alle andre er interesseret i? Eller er det noget helt andet, som jeg så åbenbart ikke helt har forstået, at Venstre går efter? Det er vel ikke det i sig selv, at de har hætter på, der gør noget? Jeg spørger bare – og jeg håber, fru Inge Dahl-Sørensen vil svare: Er det ikke netop, når de begår vold, begår hærværk, at vi skal straffe?

Og så vil jeg godt i den forbindelse spørge, om fru Inge Dahl-Sørensen er enig i, at der nytårsnat faktisk var ganske mange ganske almindeligt klædte personer til stede også undervejs i det, der foregik. Hvad med dem?

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Ja, det var ikke fru Inge Dahl-Sørensen indlæg, som jo handlede om alt muligt andet, end det vi snakker om, men det var hr. Søren Søndergaard, der faktisk forskrækkede mig lidt. Én ting er, at det er et fuldstændig godnat forslag, vi behandler her. Noget andet er at forsvare de mennesker, der bruger hætter, fordi de er bange for at blive registreret, eller hvad man nu kan sige af hyl og ballade. Ikke tale om!

Jeg mener, det svarer til det, jeg kender fra andre sammenhænge, folk, der siger, at de ikke vil have åbenhed om deres navne, hvis de f.eks. laver dyreforsøg, for så kunne de risikere at få et væmmeligt brev i hovedet eller sådan noget. Ikke tale om, at vi på noget tidspunkt vil forsvare de mennesker, der gør den slags!

Man er åben, også når man er i demonstrationer, og vi skal i hvert fald ikke begynde at give nazister og sådan nogle den sejr, at vi har nogen fra venstrefløjen til at sige, at de kan kyse livet af os. Jeg vil meget håbe, at hr. Søren Søndergaard udtrykte sig uklart dér. Selvfølgelig tager vi afstand fra folk, der ikke vil være ved, hvem de er.

(Kort bemærkning).

Inge Dahl-Sørensen (V):

Til fru Lissa Mathiasen vil jeg sige: Vi er vel enige om, at man bør kæmpe med åben pande. Det gør de autonome ikke. Man gemmer sig bag en maske, og ved at man gemmer sig, føler man åbenbart, at så har man større muligheder for at ødelægge og begå vold.

Og dér mener jeg, at dér bør vi altså give politiet den mulighed – og det er jo det, man beder om – at man simpelt hen, hvis de har hætter på så kan tage dem i kraven og sørge for, at de bliver arresteret. Altså i dette Ting er der åbenbart ligegyldighed over for det. Man dækker sig ind under, at det nytter nok intet alligevel. Jeg synes, det er for let. Jeg synes ikke, at man tager problemet alvorligt nok. Vi ønsker, at man skal kunne arrestere den slags mennesker, der bevidst gemmer sig og så begår vold og hærverk.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg vil starte med at sige til fru Margrete Auken, at jeg har ikke nogen interesse i at forsvare folk, der går med hætter, men jeg kan konstatere, at forslagsstillerne nævner en række anerkendelsesværdige grunde til, at man kan maskere sig.

Jeg vil godt tillade mig at citere fra bemærkningerne til forslaget:

»Forbudet vil heller ikke gælde i tilfælde, hvor identitetstilsløring under en demonstration i sig selv kan antages at tjene et anerkendelsesværdigt formål. Som eksempel kan nævnes flygtninges demonstration mod brutale magtthavere i hjemlandet . . . « – nu springer jeg lige lidt over – . . . altså en identitetstilsløring, der anvendes for at undgå repressalier eller andre ubehageligheder.«

Jeg forholder mig sådan set bare til det, der bliver lagt frem her.

Det spørgsmål, jeg stillede helt enkelt, men som åbenbart var for kompliceret at besvare for fru Inge Dahl-Sørensen, var: Gælder dette også for folk, der føler sig bange for at blive registreret af nazistiske og racistiske organisationer? Er frygten for at blive registreret af nazistiske og racistiske organisationer en grund, som indgår på linje med de grunde, der nævnes her?

Det må da være et rimelig klart spørgsmål, og det må være rimeligt at få et ret klart svar. Vi ved jo, at der foregår en registrering fra nazistiske organisationers side. Selv fru Margrete Auken har vel hørt om et blad, der hedder »Der Einblick«, som er en dødsliste over folk, som man ønsker at udrydde. Det kunne ikke få mig til at tage en hætte på. Jeg stiller bare spørgsmålet til forslagsstillerne: Indgår den grund blandt de øvrige, der er nævnt her?

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg indrømmer da, at det var mange spørgsmål, der blev stillet på én gang til fru Inge Dahl-Sørensen; derfor skal jeg da gerne gentage mit spørgsmål, for det kan være svært nogle gange at holde styr på det hele.

Det, jeg spurgte fru Inge Dahl-Sørensen om, gik i al sin enkelthed ud på: Tror man i Venstre, at man, hvis der havde været et hætteforbud, havde undgået det, der skete nytårsnat?

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Nu har flere ordførere sat spørgsmålstejn ved afgrænsningsproblemerne. Jeg synes nok, at vi kan tage udgangspunkt i, at både dronningen og statsministeren i deres nytårstaler talte om ansvar. Dette drejer sig i høj grad om ansvar for egne handlinger. Og så er vi igen tilbage ved det at kæmpe med åben pande.

Så spørger man, om politiet nu kan skille de her ting ad. Dertil må jeg sige, at hvis man tager noget så banalt som normalpolitivedtægten, som er gældende i samtlige byer, vil man se, at der i § 4 står, at det er forbudt på veje og stræder og lignende steder at færdes så påvirket af spiritus, at det kan give anledning til ulemper for andre.

Jeg har da aldrig nogen sinde hørt, at politiet ikke kan styre det med at køre folk hjem eller køre dem i detentionen eller i det hele taget skille folk ad. Så det, det drejer sig om, er da, om man har tillid til, at politiet kan styre et maskeforbud. Så jeg vil da bare sige, at det er udtryk for dyb mistillid til politiet, hvis man ikke tror, at de kan skille de her ting ad.

(Kort bemærkning).

Inge Dahl-Sørensen (V):

Ja, fru Lissa Mathiasen, det havde lettet politiets arbejde. Det tror vi på.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Først til hr. Søren Søndergaard. Når vi havner i de dér vrøvlende debatter, så er det, fordi vi overhovedet går ind på den diskussion om, hvorvidt der er noget, der skal være forbudt, og noget, der skal være tilladt, og så får vi de dér mærkelige diskussioner. Vi er jo enige om, at det her skal være tilladt, og så kan vi begynde at skændes om, hvor vi synes det er anstændigt eller ikke anstændigt at gøre det.

Så vil jeg lige sige til hr. Bendt Bendtsen: Sammenligner hr. Bendt Bendtsen spirituskørsel med det at have hætte på? Jamen sådan lød det. Det lød, som om politiet, fordi de kunne kende en spritbilist og kunne gå hen og stoppe en spritbilist, så også kunne se, om en hætte var på til det ene eller til det andet formål. Til det vil jeg godt lige sige, at politiet er ikke vilkårlige, når det gælder spritbilister – det er nok lidt for sjældent i øvrigt.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg sætter sådan set ikke spørgsmålstejn ved, om politiet kan skelne.

Det, der interesserer mig i denne her debat, er, om forslagsstillerne kan skelne. Det, der er interessant, er, at på trods af at jeg har måttet optage Tingets tid her med tre korte bemærkninger, er det endnu ikke lykkedes forslagsstillerne at svare på det rimelige simple spørgsmål,

om det, at man er bange for at blive registreret af nazister og racister, giver én lov til at tage et halstørklæde højt op om hovedet og tage solbriller på i en demonstration rettet mod f.eks. nazistisk virksomhed. Det er stadig væk ikke lykkedes forslagsstillerne at svare på det spørgsmål.

Hvis forslagsstillerne ikke kan svare, må man jo prøve at overveje lidt nærmere: Hvordan skal politiet så kunne? På baggrund af hvad? Derfor vil jeg sige til fru Margrete Auken: Jeg synes ikke, den her diskussion er forvrøvlet.

Jeg har den opfattelse, at den modstand, jeg har mod racisme og nazisme, fører jeg åbent; jeg kunne ikke drømme om at tage en hætte på. Men hvis der er nogen, der af frygt for at blive registreret eller ende som den bombesprængte antiracist, Henrik Christensen, vil tage et halstørklæde lidt højt op om hovedet og et par solbriller på, så vil jeg ikke lave en lov for at forhindre dem i det. Derimod kan jeg da forstå, at man har en lov, der forhindrer, at folk gør noget ulovligt: kaster med sten eller gør andre ting. Det må man selvfølgelig gribe ind over for.

Jeg beklager stadig væk, at der ikke er kommet noget svar, men nu er der jo mindst to ordførere tilbage fra forslagsstillerne, der kan bruge deres ordførertaler til at afklare det her spørgsmål.

John Vinther (KF):

Jamen jeg skal så indlede med på vegne af ordførerne at besvare hr. Søren Søndergaards spørgsmål meget klart. Nej, det vil ikke være straffritagende for den gruppe af personer, som hr. Søren Søndergaard omtaler.

Så skal jeg i øvrigt sige om beslutningsforslaget, at vi i Det Konservative Folkeparti naturligvis har stor respekt for den grundlovssikrede ret, som befolkningen har til frit at samles og demonstrere. Men vi vil ikke anerkende, at det skulle være i strid med denne grundlovssikrede ret at forbyde den brug af maskering, som dette beslutningsforslag lægger op til.

Selvfølgelig kan vi med grundloven i hånd fastsætte regler for, hvordan demonstrationer af hensyn til det omkringliggende samfund skal foregå. Jeg skulle måske rettere sige, hvordan de i hvert fald ikke skal foregå. Sådan er det jo i en vis udstrækning allerede i dag: Demonstrationer er kun lovlige, hvis de i forvejen er anmeldt til politiet. Det er en bestemmelse, der jo i den ene eller den anden retning regulerer brugen af demonstrationer.

Vi kan og vil heller ikke acceptere, at lovbydere ikke efterfølgende kan retsforfølges, blot fordi de på grund af maskering ikke har kunnet identificeres. Det er baggrunden for dette beslutningsforslag, og det er naturligvis også grunden til, at Det Konservative Folkeparti i sagens natur tilslutter sig beslutningsforslaget. Vi tror på, at et maskeringsforbud vil være et velegnet middel til at bekæmpe denne type uroligheder.

Nu er der jo tale om en genfremsættelse, og hvis man læser referatet i Folketingets forhandlinger fra den sidste behandling, vi havde, så viser det sig, at en ikke uvæsentlig del af debatten drejede sig om, hvorvidt man havde tiltro eller ikke havde tiltro til, at politiet i de konkrete situationer ville være i stand til at skelne imellem den lovlige og den ulovlige brug af maskering.

Jeg kan ikke lade være med at sige, at den debat efter min opfattelse på mange måder er en skindebat. Selvfølgelig kan politiet finde ud af, hvornår der skal skrives ind, og hvornår der ikke skal skrives ind.

Hvis vi alle sammen skal være helt ærlige, så ved vi jo udmærket godt, hvilke situationer der er tale om. Det er de situationer, hvor det gælder om at skride ind, før en tilsyneladende fredelig demonstration udvikler sig voldeligt. Når man i de situationer tager en hætte på, så ved vi jo alle sammen godt, at så er det altså ikke, fordi man fryser, så er det, fordi man har til hensigt at begå noget ulovligt og ikke vil genkendes, når man gør det.

I Det Konservative Folkeparti har vi stor tiltro til, at politiet uden stort besvær kan skelne imellem disse situationer, og hvis det er, fordi man sådan ikke i al almindelighed kan lide at overlade et frit skøn til den enkelte politiassistent, så skulle jeg hilse og sige, at det gør vi jo hver dag. Der er jo mange forskelligartede situationer hver evig eneste dag, hvor politiet udøver et skøn og handler på grundlag af dette skøn, og man vil vel ikke påstå, at det i al almindelighed giver anledning til problemer.

Afslutningsvis skal jeg blot konstatere, at Det Konservative Folkeparti varmt anbefaler beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg takker for hr. John Vinthers klare svar på mit spørgsmål, og jeg skal vende tilbage til det i min ordførertale.

Blot et enkelt spørgsmål i relation til straffelovens § 133 om forbrydelser mod den offentlige orden og fred: Hvis en demonstration antager en truende karakter, som hr. John Vinther beskriver, har politiet så ikke mulighed for at gribe ind ganske uafhængigt af, om folk har hætter på eller ej? Det vil jeg da sådan set godt bede hr. John Vinther om at svare på.

Margrete Auken (SF):

Der har været 4 år, hvor jeg ikke har været i Folketinget, men sidste gang, jeg var herinde, havde vi den også oppe at vende. Det er tilbage i vinteren 1989-90, og dér erindrer jeg, at vi var hele møllen igennem med at få rede på, hvordan man nu skulle finde ud af, hvem der havde hætter på lovligt eller ulovligt. Dér, hvor jeg synes problemet vitterligt blev helt klart, var, når man åbner for alt for meget vilkårlighed. Det kan selvfølgelig ikke sammenlignes med at rave beruset rundt på gaden. Det er alt for nemt for dem, der vil, at gribe ind her. Så vi siger blankt nej.

Jeg bliver altid lidt betænkelig, når folk skal forsikre, at de går ind for ytringsfriheden. Det minder mig om den periode, hvor de svenske kommunister hele tiden skulle forsikre, at de tog afstand fra Stalin. Man har et problem, når man skal understrege, at der er orden i demokratiet. Så er der nemlig ikke orden i demokratiet.

Jeg synes, det er betænkeligt, at man vil åbne for vilkårlige metoder hos politiet. Vi er mange, mange gange nødt til at begrænse politiets muligheder, og det er af og til vældig synd for politiet. Men det er det, der kendetegner en retsstat over for en politistat: at der ikke gives alle de muligheder, politiet – indimellem med rette – kunne ønske sig at benytte sig af. Vi har det med anonyme vidner, vi har en række andre situationer, hvor det bestemt ville lette politiets arbejde, hvis de kunne gøre sådan og sådan, men hvor vi siger, at det går altså ikke, fordi det svækker retsbeskyttelsen til den anden side. Det er simpelt hen selve humlen i den her sag.

Når det så er sagt, så skal det også siges, at jeg måske nok i modsætning til hr. Søren Søndergaard overhovedet ikke vil drømme om at forsvare, når folk har tilsløret deres identitet. Jeg kan slet ikke komme i tanke om det. Jeg kan godt komme i tanke om de dér eksempler, som også er nævnt i forslaget, med flygtninge osv., men det kommer jo slet ikke op som et problem, når vi ikke diskuterer forbud/ikkeforbud, for så oplever vi dem ikke som mennesker, der vil

gemme sig i den situation, så oplever vi, at det er mennesker, som har en frygt, som vi ikke har adgang til at lette dem for, og hvor diskussionen ikke giver mening.

Men jeg oplever f.eks., at nogle af de unge siger: Jamen vi vil ikke registreres af nazistiske eller racistiske organisationer. Så vil jeg – og nu er vi ovre i debatten om det her – straks sige til dem: Hvis I bøjer jer for det, så har I givet de andre alt for meget. Det kan ikke nytte noget, at den frygt får lov til at avle modfrygt til den anden side, for så er det, vi bærer ved til et modbydeligt samfund.

Derfor synes jeg, det er vores opgave hele tiden at sige til alle dem, der gemmer sig af den ene eller den anden grund, medmindre det er det ynkværdigste, vi har, nemlig f.eks. flygtninge i en elendig situation: Det skal I ikke gøre. I skal stå ved det, og vi har altså endnu ikke situationer, hvor det er blevet farligt.

Vi har alle sammen prøvet at få både breve og trusler, og hvad ved jeg, og der har stået edder og forgift ud af telefonrøret, også mod éns børn, og det er ganske ubehageligt. Men i samme øjeblik man begynder at åbne sig over for det, så er vi ude på et skråplan. Derfor vil jeg bruge også denne lejlighed til at sige, at vi afskyr de folk, der bruger hætter ved demonstrationer. Vi afskyr dem. Men vi kunne altså ikke drømme om at bruge lovgivningsmagt her, hvor det er debatten, det skal handle om i den her sammenhæng. For lovgivningsmagten åbner også for en masse andre ting, som vi også afskyr.

(Kort bemærkning).

John Vinther (KF):

Til fru Margrete Auken vil jeg sige, at når jeg startede min ordførertale med at konkludere, at Det Konservative Folkeparti naturligvis havde stor respekt for grundlovens rettigheder, så var det ikke, fordi jeg mente, der var behov for et forsvar; så var det alene for at konkludere, at vi ikke mente, at det her på nogen måde kunne betegnes som grundlovsstridigt.

Så kan jeg da også konstatere, at jeg tilsyneladende har betydelig større tiltro og tillid til politiets dømmekraft, end fru Margrete Auken har. Når fru Margrete Auken ikke ønsker at give politiet mulighed for at udøve et skøn i de her sager, så er det jo i virkeligheden den største mistillidserklæring, man overhovedet kan give politiet.

I den forbindelse vil jeg da godt spørge fru Margrete Auken, om fru Margrete Auken

mener, at det er et stort retssikkerheds- og retsbevidsthedsproblem, at det til hverdag i en lang række situationer – faktisk de fleste, hvor vi møder politiet – er overladt til politiet selv at handle ud fra et skøn. Er det et stort problem, retsbevidsthedsmæssigt?

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Ja, det kan det blive, hvis man ikke kan komme til at kontrollere ordentligt. Der har vi så hele diskussionen om politiklagenævnene i øjeblikket. Der har vi den side af sagen. Men selvfølgelig er det da ikke et problem, når de ting, der foregår, er noget, der f.eks. er ulovligt, og hvor de kan skønne, at der her er noget ulovligt.

Det, vi er bekymrede for, er, at her åbnes der pludselig op for et stort, nyt felt, hvor man kan gå ind og kriminalisere en adfærd, som hidtil har været ganske lovlig, og hvor der ikke er andet på spil. Der åbner vi pludselig muligheder nu, og det er altså den svære diskussion, man altid har, når man skal diskutere retsstat over for det at gøre sagen let for et politi. Det handler desværre indimellem også om at forsvare potentielle forbryderes rettigheder.

Det er til enhver tid retsstatens problem, og derfor er man også tit i klemme i forhold til politiet, fordi de mange gange har gode grunde til at sige det, altså f.eks. i diskussionen om anonyme vidner.

Alligevel må vi dér gå ind og sige: Det går altså ikke, fordi vi får mange flere ulemper, end vi eventuelt får fordele. Så er det for farligt. Vi skal ind og sikre, at retsstaten virker hele vejen igennem, og det bringer os i mange svære situationer. Men det er dem, vi er nødt til at holde fast ved, hvis vi vil blive ved med at have et samfund, vi kan være bekendt.

Så vil jeg lige sige: Jeg mener ikke, det her er et angreb på ytringsfriheden. Jeg mener simpelt hen, det er at åbne for en ubehagelig vilkårlighed eller i hvert fald en masse komik, hvis ikke vilkårlighed.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Det er muligt, jeg ikke har udtrykt mig klart nok første gang. Jeg forsøger endnu en gang over for fru Margrete Auken.

Det, jeg tog fat i, var den ganske almindelige politivedtægt, der er gældende på gader og stræder. Den giver da mulighed for at tale om at åbne op for vilkårligheder. Den har været gæl-

dende i årtier, og der står eksempelvis, at slagsmål, skrigen, råben, højroset syngen eller anden støjende, voldelig, fornærmende eller lignende optræden, der er egnet til at forstyrre den offentlige orden osv., osv., er ulovligt.

Det er da en vilkårlighed, hvis vi skal sammenligne det med det her. Det har politiet da på udmærket måde forstået at styre, og hvis man ikke giver politiet mulighed for at have det her regelsæt, som har kørt i årtier, hvor er vi så henne? Det er nøjagtig den samme kasse.

Nu trækker vi et spørgsmål om maskeringsforbud frem, og det er da igen det, at man overgiver til politiet at styre de her regler. Når det så bliver sagt fra fru Margrete Aukens side, at vi åbner for vilkårligheder, så må jeg altså konstatere, at det er mistillid til dem, der forvalter vores regler til daglig.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Nu er stort set alt det, der står i politivedtægten at man ikke må, noget, som vi er enige om at man ikke må. Nu indfører man pludselig noget som det at have en hætte ned over hovedet eller at have et tørklæde op foran ansigtet. Det er fuldt lovligt, for det generer ikke nogen. Det er kun, fordi der opstår specielle situationer, at denne her diskussion overhovedet er kommet op. Det har aldrig før været en belastning for nogen, at man gik og havde noget for ansigtet, og det er derfor, det bliver problematisk. Altså med hensyn til støjende, generende, mobbende adfærd, og hvad ved jeg, har vi en beskyttelse i vores politivedtægt, og det meste af det er udmærket, men det her er et nyt felt, hvor vi kriminaliserer.

Det er da dér, det går galt. En gang imellem kunne man ønske, han havde en hætte på, så man slap for at se ham, men så skulle man alligevel have fingrene i ørerne, så man kunne slippe for at høre på ham.

Men det er det, vi ikke vil være med til. Så kan man sige, at det er synd for politiet. Det er der desværre ikke noget at gøre ved. De kommer af og til i situationer, hvor de ikke kan identificere personer. Jeg synes, at man altid bør kunne identificeres, men jeg vil aldrig nogen sinde gøre det forbudt at være anonym.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg vil lige gøre fru Margrete Auken opmærksom på, at ifølge Christian den Femtes Danske

Lov var det forbudt at maskere sig, bortset fra til karneval, så det er altså et gammelt forslag, som nu tages op igen affødt af lidt andre omstændigheder, end der blev gjort gældende for et par hundrede år siden.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Nu siger fru Margrete Auken, at vi ved godt, at det er ulovligt – altså det her i politivedtægten. Men dette med råbende og skrigende og syngende og alt det her er da noget, som politiet kan vurdere. Er det noget, man skal gribe ind over for, eller det er noget, der går over stregen? Det har politiet da indtil for ganske nylig forvaltet alle dage. Selvfølgelig kan de da også forvalte det her.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg vil lige sige, at ifølge Christian den Femtes Danske Lov – vi har nu nogle andre vilkår end dem, der var gældende i enevældens tid – var der faktisk også en regel om, at præster altid skulle gå i præstekjoler. Den lov er aldrig blevet ophævet. Man kan ligesom ikke rigtig bruge Christian den Femtes Danske Lov til det her; det er altså gas.

Tom Behnke (FP):

Det, som jeg tror går galt ved fru Margrete Aukens opfattelse af, hvad det er, der bliver talt om, er, at det, man replicerede på, var politiets muligheder for at udøve et skøn. Kan man i det ene tilfælde udøve skøn, så kan man naturligvis også i et andet tilfælde. Det er jo ikke et spørgsmål om, hvorvidt man går ind for den pågældende paragraf i politivedtægten eller ej, men jeg kunne levende forestille mig, at specielt fru Margrete Auken havde noget imod den pågældende bestemmelse i politivedtægten.

Lad mig så sige: Grundloven omtaler jo meget flot, at vi har ytringsfrihed – og heldigvis for det, for ytringsfriheden skal vi værne om. Men der er tale om en frihed, en ytringsfrihed, og derfor må vi også fastholde, at det må være frihed under ansvar og dermed ytringsfrihed under ansvar.

Vi har for ganske kort tid siden haft en konference her i huset i forbindelse med, at national-socialisterne har lavet nogle skrivelser om, at de har en anden opfattelse af, hvordan historiskskrivningen skulle være. Da var der næsten enighed her i Folketinget om, at det var at gå ud over, hvad ytringsfriheden giver lov til.

Nu har vi en anden socialistisk fraktion, nemlig de autonome, og de kan jo altså uhindret ytre deres synspunkter ved vold og hærværk, livstruende angreb på politiet og lignende, uden at man vil gøre, hvad der er nødvendigt for at prøve på at dæmme op for det. Jeg skal sige, at Fremskridtspartiet naturligvis tager afstand fra begge de to socialistiske fraktioner.

Det, der er sagen, er, at de autonome og andre samfundsødelæggere simpelt hen nægter at tage ansvaret for deres egne ytringer og for deres egne handlinger. Det er derfor, de maskerer sig. Det vil sige, at de autonome er ansvarsløse, ikke kun ansvarsløse over for sig selv, for i det øjeblik man er det, så er det næste skridt meget, meget lille, nemlig til, at man bliver ansvarsløs over for andre personer. Det er det, vi ser gang på gang, at disse BZ'ere og nu de autonome ikke kan holde sig i skindet; de skal altid ødelægge og smadre, og de skal altid lave livsfarlige angreb på politiet.

Den form for uansvarlighed er selvfølgelig helt uacceptabel, og dér må man gøre alt, hvad man kan for at stoppe det. Forslaget her er ikke det, der på én gang stopper denne vold og dette hærværk, men det er et element, det er et skridt i den rigtige retning, og det er et værktøj, man giver politiet.

Så siger justitsministeren og andre, at man ikke kan have tiltro til, at politiet kan skelne, hvorvidt folk er til karneval eller folk går rundt med en elefanthue ude på Nørrebro og smadrer en McDonald's-forretning.

Jeg er helt sikker på, at politiet også i det her tilfælde er i stand til at skelne mellem, om det er ganske almindelige, lovlige borgere, der har et halstørklæde på, fordi det er koldt, eller fordi de er til karneval og har et eller andet kostume på, eller om der er tale om disse uroelementer i samfundet, som gang på gang optræder. Hver gang der er ballade, hver gang der er konfrontationer med politiet, ser vi, det er de samme igen og igen.

Jeg mener, det er en nedgørelse af politiets dømmekraft, og jeg vil godt høre, om justitsministeren virkelig har så dårlig tiltro til politiets dømmekraft. Det var ministeren selv, der gav udtryk for, at politiet ikke ville kunne skelne imellem, om det nu var maskering med henblik på kriminalitet, eller om det var maskering med henblik på andet værdigt formål.

Der er jo mange andre situationer, hvor der skal skønnes. Der har været nævnt politivedtægten, men også f.eks. i forbindelse med straf-

feloven skal politiet hver eneste dag foretage et skøn. For det første skal man jo altså, når politiet når frem til et gerningssted, skønne, hvem der er gerningsmanden. Det er et skøn, politiet skal foretage. Tør vi overhovedet overlade det skøn til politiet, hr. justitsminister?

Så skal politiet skønne vedrørende den gerningsmand, der har slået eller lignende, hvilket forsæt han har haft til det, han har gjort, for det er forsættet, man straffer ifølge straffeloven. Kan vi overhovedet overlade til politiet, at de foretager det skøn, hr. justitsminister?

Jeg synes, det er pinligt, at landets justitsminister på den måde undervurderer politiets dømmekraft.

Med hensyn til de maskerede: Det, man kan opnå med forslaget, er, at man, inden det går galt, inden volden griber om sig, og inden hærværket begynder, kan pille de maskerede ud af demonstrationen, således at de ikke er med til at lave kriminaliteten.

Så siger fru Lissa Mathiasen: Hvad så, hvis der er hundrede eller flere, der pludselig på én gang tager hætter på? O.k., nu er det for det første ofte således, at det højst er 10-20 stykker, der gør det, og så er det jo et overkommeligt problem. Men skulle der være tale om flere hundrede, der gør det samtidig og samtidig begynder at lave hærværk, så er det selvfølgelig politiets opgave at disponere på det pågældende tidspunkt, og så er det klart, at så vil politiet selvfølgelig ikke rende rundt og tage notesbogen op og notere folk for, at de har en maske på i en sådan situation, hvor hærværket er begyndt.

Jeg synes, det er en latterliggørelse af politiet at tro, at politiet vil handle på den måde. Selvfølgelig vil politiet ikke det. Dér vil man selvfølgelig gå ind og standse det hærværk, der sker, uanset om folk er maskerede eller ej.

Tillid til politiet er det, forslaget er udtryk for, og så kan man jo stemme imod, hvis man ikke har tillid til politiet.

Bjørn Elmquist (RV):

Det sidste her var jo i hvert fald en kraftig forskydning i de motiver, der blev tillagt alle dem, der ikke kan støtte det her forslag: Stemmer man ikke for det her, så er det, fordi man mangler tillid til politiet. Punktum.

Det mener jeg nu ikke der er noget hold i. Tværtimod er der megen fornuft i det, som justitsministeren sagde i sit indlæg, at vi jo ikke skal pålægge en myndighed, uanset hvor megen

tillid man har til den, at skulle foretage nogle skøn, der er næsten umulige.

Indtil nu har man mest drøftet det dér med, om man nu skulle afgøre, om maskeringen var noget, der var i orden f.eks. af hensyn til vejrliget. Men jeg kan nu ikke lade være med at gå lidt længere ned i bemærkningerne til forslaget, hvor der står: »... eller hvor tildækning tjener andet anerkendelsesværdigt formål.« Og så citerer jeg videre:

»Dette betyder blandt andet, at forbudet for eksempel ikke omfatter muslimske kvinder, der bærer slør, karnevalsdeltagere, roligans m.v.«

O.k., så langt, så godt. Så læser jeg videre:

»Forbudet vil heller ikke gælde i tilfælde, hvor identitetstilsøring under en demonstration i sig selv kan antages at tjene et anerkendelsesværdigt formål. Som eksempel kan nævnes flygtninges demonstration mod brutale magthavere i hjemlandet...«

Det vil altså sige, at politifolk, der skal følge en lovlig demonstration, skal til at vurdere, om det nu er i orden, at disse flygtninge, som er maskeret, deltager i en demonstration mod brutale magthavere i hjemlandet.

Hvad hvis nu der er nogen i demonstrationen, der også bærer skilte med teksten »Ned med danskerne« eller et eller andet, hvor man kræver en mere tydelig afstandtagen fra danske myndigheder over for hjemlandets brutale magthavere? Eller hvad hvis der står »Mere arbejde til udlændinge i Danmark« eller »Bedre behandling af flygtninge«?

Er der ikke dér lagt op til nogle meget besværlige skøn ude i marken, som politiet – kunne jeg forestille mig trods al min tillid til politiet, og den er stor – skal ud og foretage?

Jeg forstår meget vel, at justitsministeren som den politisk ansvarlige for ordensmagten i Danmark må sige: Nej, det beslutningsforslag lukker op for så mange helt umulige skøn, at det må vi sige nej til.

Så skal jeg også lægge en anden ting for dagen her. Det er jo ikke bare i 1993-94 og i 1989, vi har drøftet det her. Vi har drøftet det her forslag utallige gange op igennem 1980'erne, og jeg må indrømme, at jeg beundrer den ihærdighed, hvormed den ene ordfører efter den anden kommer herop på talerstolen og faktisk tror, at man kan overtale de andre ordførere til at skifte holdning. Det kan ikke lade sig gøre, men det er nærmest en rituel tilbagevenden år efter år, at nu skal vi have spørgsmålet om forbud mod masker på dagsordenen.

Men der bliver ikke flertal for det, ikke før partigrupperingerne får ændret deres mandatfordeling. Man må også indrømme – når man ser sig omkring her i salen og oppe i presselogen – at det ikke ligefrem er nogen kioskbasket.

Men det var det i dagene lige efter nytårsaften. Da var det godt at gå ud og sige: Så, nu skal vi gøre noget. Nu genfremsætter vi forslaget om maskeforbud. Det bliver en tom gestus, og det bør heller ikke være andet.

Søren Søndergaard (EL):

Jeg tror, jeg vil starte med at sige til hr. Bjørn Elmquist, at nu har Enhedslisten jo aldrig deltaget i diskussionen herinde før, så eventuelt kunne de øvrige partier undlade at diskutere. Så kunne vi være alene om at føre diskussionen med os selv.

Nå, men hvad handler det her forslag egentlig om, som vi ser det? Det handler om, at politiet fremover skal kunne anholde og dømme fuldstændig lovlydige borgere, som ikke har begået nogen som helst forbrydelse andet end lige den »forbrydelse«, som vi opfinder nu: på offentlig vej eller offentligt sted at færdes med ansigtet delvis tildækket.

Det er det egentlige indhold i denne her lov. Man skriver det sådan set meget klart i bemærkningerne. Man skriver: »En kriminalisering af selve det forhold, at man er maskeret, vil indebære, at en hætteklædt eller maskeret person, der pågribes, vil kunne straffes for maskeringen som sådan, uanset at der ikke kan føres bevis for, at den pågældende forud for pågribelsen har begået eller medvirket til anden kriminalitet.«

Altså: ...vil kunne straffes, uanset at man ikke kan bevise nogen anden form for kriminalitet end at have et halstørklæde lidt højt oppe og et par solbriller på. Det er ikke særlig liberalt, kan man sige. Det lyder mildest talt som en rimelig drastisk indskrænkning af folks rettigheder til at gå klædt, som de vil.

Hvad er så begrundelsen for forslaget? Den er også lidt interessant. Begrundelsen for forslaget er, at det skal gøres lettere at identificere personer, som måtte have begået en lovovertrædelse. Det synes jeg er enormt kreativ tænkning, for man kunne jo forestille sig det overført til utrolig mange andre områder.

Hvad er f.eks. et af de helt store problemer i dag inden for kriminaliteten? Det ved vi jo; det er butikstyveri. Det er jo grænseløst, så mange butikstyverier der foregår i supermarkeder og

stormagasiner, og der er der jo ikke nogen tvivl om, at alene den kendsgerning, at folk er påklædt – oven i købet påklædt med frakker og bukser, hvori der er lommer, hvori man kan skjule genstande, man har stjålet – medfører utrolige vanskeligheder med hensyn til at afsløre de her butikstykke.

Så kunne man jo forestille sig – netop for at reducere antallet af butikstykke, for der er mange, der mener, at det er et meget alvorligt problem – at man kunne fremsætte et lignende forslag som det her, f.eks. om, at fremtidig må man kun gå rundt i stormagasiner og varehuse iført underbukser, og at enhver overtrædelse af denne lov vil blive straffet, måske ikke efter lovens strengeste straf, men så dog med en alvorlig bøde eller eventuelt hæfte.

Ja, det er muligt, at Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet på et tidspunkt vil fremsætte sådan et forslag af hensyn til at få gjort noget ved butikstyerierne. Jeg tror ikke, det er meget klogere end det forslag, der er fremsat her, men jeg skal selvfølgelig ikke give Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet gode råd om, hvad de skal, og hvad de ikke skal.

Jeg sagde tak til hr. John Winther før, fordi han gav et fuldstændig klart svar. Han sagde: Nej, frygten for at blive registreret af en nazistisk organisation skal ikke være en undskyldning for at tage solbriller på.

Hvad er så konsekvensen af det her? Jeg har da selv oplevet konsekvensen for nylig – ikke forstået på den måde, at jeg havde hætte på, men på den måde, at jeg ligesom overværede, hvad den lovgivning ville have ført til i praksis. Det var søndag den 11. december. Det var en demonstration mod nazibunkeren ude i Greve. Det var en lovligt anmeldt demonstration. Det var en fredeligt gennemført demonstration. Der var altså overhovedet intet ulovligt i den demonstration.

I den demonstration var der nogle folk, som bar hætte. Det synes jeg var dumt, for jeg synes, man skal fægte med åben pande, men det var der. Det interessante er så, at inde i den nazibunker stod en person, som i øvrigt også havde hætte på, og filmede hele demonstrationen.

Hvad er så konsekvensen af det forslag, der er fremsat her? Er det, at politiet skal gribe ind over for den person, der står og filmer en fredelig demonstration? Nej. Er det, at man skal gribe ind over for den nazist, som har hætte på? Nej. For det første var han alene, og her står, at man skal være i forening, og for det andet var han jo

på privat grund, og det skal være på et offentligt sted. Men hvad skal politiet gøre? Jo, politiet skal flaks kaste sig over den håndfuld mennesker, som i den pågældende demonstration havde hætte på.

Jeg synes, at det perspektiv måske skulle få én til at overveje, hvad der egentlig er ideen i det forslag, man laver. Folk, der overtræder loven, skal straffes, men vi skal altså ikke straffe folk for den måde, de klæder sig på.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Hr. Søren Søndergaards havde et i øvrigt humoristisk indlæg om butikstyerier i forbindelse med de handlendes påklædning.

Men vi må fastholde, at de handlende jo ikke er anstændigt påklædt for at skjule sig i forbindelse med kriminalitet. Det at de handlendeovre i Magasin ikke er ordentligt påklædt, skyldes ikke, at de vil skjule sig for myndighederne, når de begår kriminalitet, hvorimod de autonome og andre, der render rundt og laver demonstrationer, hærværk og lign., udelukkende maskerer sig, for at man ikke skal kunne genkende dem, så de kan blive retsforfulgt for deres kriminelle handlinger.

At hr. Søndergaard ikke engang forstår den forskel, viser måske, hvorfor hr. Søren Søndergaard har den holdning til forslaget, han har, for hr. Søren Søndergaard har tilsyneladende overhovedet ikke forstået, hvad forslaget går ud på.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Til hr. Tom Behnke: Jeg skal blot konstatere, at jeg som sagt selv den 11. december oplevede en demonstration, der blev afviklet i god ro og orden, hvor der var folk, i øvrigt et mindretal, der havde hætter på, og som absolut ikke var voldelige.

Jeg har tidligere bedt justitsministeren bekræfte, at der har været gennemført lignende demonstrationer, hvor folk har haft hætter på, uden at der er begået ulovligheder, og uden at demonstrationerne har været ulovlige; den bekræftelse får vi formentlig om et øjeblik, og så vil det også for hr. Tom Behnke stå fuldstændig klart, at der altså ikke er nogen helt automatisk og umiddelbar sammenhæng mellem det, at folk af den ene eller den anden grund har hætter på, og så det, at der bliver begået lovovertrædelser.

Som sagt har nazister iført hætter stået og fotograferet demonstranterne. Billedet blev bragt på forsiden af Politiken, så det er muligt at tjekke, om det er rigtigt. En af begrundelserne for at iføre sig hætte kunne f.eks. være, at man var bange for at komme i »Der Einblick« eller andre af nazisternes registre.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Hverken hr. Søren Søndergaard eller undertegnede ville på noget tidspunkt være bange for at blive registreret for vore synspunkter, heller ikke hos nationalsocialisterne, selv om vi har et andet syn på tingene, end de har. Hvis der findes personer, som er så bange for at stå ved deres synspunkter, at de ikke tør lave en demonstration imod nationalsocialisterne, medmindre de er maskerede, bør de lade være med at demonstrere på den måde, og så bør de optræde anderledes.

I øvrigt er jeg helt sikker på, at ved de demonstrationer, som hr. Søren Søndergaard omtaler, var der masser af personer til stede, som ikke var maskerede. Det kan altså godt lade sig gøre at demonstrere uden at være maskeret.

Sonja Albrink (CD):

Som det er forslagsstillerne bekendt, er vi i CD principielt enige i, at det vil være ønskeligt med et forbud imod, at man bærer maske i tilfælde som dem, vi har været udsat for.

Det sagde CD's ordfører også i maj 1990 ved førstebehandlingen af et forslag fra Fremskridtspartiet. De tilfælde, der refereredes til dengang, er blevet suppleret siden, og jeg har faktisk kunnet gentage ordret fra Folketingstidende, hvad mit partis ordfører, fru Mimi Jakobsen, sagde dengang.

Det kunne jeg næsten – og jeg understreger »næsten« – også gøre med resten af det, fru Mimi Jakobsen sagde i sit indlæg. Dér fremgik det nemlig, at CD's gruppe var delt i den sag. Disse optøjer, hvor deltagerne formummer sig, byder mig i den grad imod, og jeg har stor sympati for forslaget, men de argumenter, der er for at afvise det, vejer alligevel tungere end de følelsesmæssige, og jeg tror ikke på, at det i praksis vil være muligt at håndtere et forbud, så jeg må derfor på CD's vegne afvise beslutningsforslaget.

Helge Adam Møller (KF):

Den 21. januar 1688 udstedte Christian V en forordning, der indførte et forbud imod at optræde maskeret, formummet eller sværtet, og grundlaget for dette forbud for mere end 300 år siden var, at det var kommet til kongens kundskab, at Københavns indbyggere om aftenen blev generet af maskerede folk. Om denne forordning, der er 307 år gammel, er ophævet, har jeg ikke helt kunnet finde ud af.

Jeg og de tre partier, der står bag dette beslutningsforslag, håber, at flertallet i Folketinget vil optræde lige så handlekraftigt, som Christian V gjorde i 1688, men jeg må jo konstatere, at det er der ikke meget der tyder på.

Som ordfører for forslagsstillerne vil jeg godt alligevel sige tak til alle ordførerne og øvrige, der har deltaget i debatten. Det har da i hvert fald glædet mig, at alle anerkender eller udtrykker den holdning, at man selvfølgelig som demonstrant eller på enhver anden plads i samfundet skal stå ved, hvad man mener og føler. Man skal altså træde åbent frem.

Det vil jo også være underligt, hvis der i Inge-manns fædreland var en anden opfattelse her i Folketinget end den, han gav udtryk for i 1837, da han skrev »Holger Danske«, hvor første vers som bekendt lyder: »I alle de riger og lande, hvorhen jeg i verden fór, jeg fægted med åben pande for, hvad jeg for alvor tror.«

Det giver vel udtryk for noget, der har været god latin og fortsat, kan jeg forstå på alle ordførerne, bør være god latin i Danmark, nemlig at man åbent vedstår sig de holdninger, man har.

Men så kommer problemet for en række ordførere, for man vil altså godt være med til at forhindre og forebygge kriminalitet, og det siger man også klart, men man vil ikke midlerne, i hvert fald ikke et middel, der er egnet til, at man kan gribe ind på en god og rigtig måde.

Jeg synes, det er vigtigt at huske, at det kun er forbrydere, kriminelle og andre, der overvejer den slags ting, som optræder maskeret i de situationer, vi her har beskrevet. Der kan måske nævnes én undtagelse, og lad mig da så nævne ham med det samme her fra Folketingets talerstol: Fantomet. Han er også maskeret, men ellers er det jo kun forbrydere og kriminelle, der maskerer sig. Det er tyven, det er røveren, og det er, fordi han eller hun ønsker, at hvis der er nogen, der ser den begåede kriminalitet, skal de ikke være klar over, hvem der gjorde det.

Jeg synes også, man skal lægge vægt på, at det helt klart vil lette politiets arbejde. Politiet

arbejder jo for den lovlydige del af befolkningen, for at hindre kriminalitet og for at stoppe kriminalitet, og derfor er det ikke helt tilfældigt, at det er Dansk Politiforbund og Dansk Kriminalpolitiforbund, som samstemmende gentagne gange har udtrykt ønske over for Folketinget om, at man vedtager denne lovgivning, og de finder ikke, at der er alle de problemer, som både en række ordførere og justitsministeren har givet udtryk for.

Der er flere ordførere, der har sagt, at det her vil skabe vilkårlighed, og at det vil være næsten umuligt for politiet at forfølge. Jeg har allerede nævnt, at politiet ikke selv finder, at det er noget problem, og her er det vigtigt, at det er de menige politifolk, de, der er ude i marken, de, der på Nørrebro og andre steder i København kommer ud for situationerne, der siger, at de helt klart mener, at det vil være en hjælp i deres arbejde med at anholde dem, der optræder kriminelt. Dem synes jeg man skulle lytte lidt til.

Lad mig så nævne det knivforbud – det har også været sporadisk nævnt – som jeg tror, det var et fuldstændig enigt Folketing, der indførte for 7 eller 8 år siden, ifølge hvilket man ikke på offentlig vej, stræde osv. må bære knive, der har en klingelængde på mere end 7 cm. Der er så nogle undtagelser for sportsfiskere, spejdere, slagtere og andre, fuldstændig ligesom vi har lavet undtagelser i dette forslag.

Mig bekendt har det da ikke givet nogen problemer, hverken i forbindelse med at anholde nogle, der overtræder det, eller for domstolene at dømme i de tilfælde, hvor folk er blevet anholdt. Mig bekendt er der heller ikke nogen familie – far og mor og de tre børn – der på vej med den store madkurv en søndag eftermiddag om sommeren er blevet anholdt og sigtet, fordi der nede i madkurven faktisk lå en køkkenkniv med en klingelængde på 20 cm eller 22 cm, selv om de strengt taget godt kunne blive det efter den lov.

Politiet er altså i stand til at skønne på en rimelig fornuftig måde, men det er der altså nogle, der mener, at politiet ikke kan i dette tilfælde.

Jeg vil da godt begrunde, hvorfor vi tog det her op igen. Det var, fordi den daværende justitsminister og Folketingets nuværende formand, da vi behandlede dette forslag i november 1993, gav udtryk for, at vi burde se tiden an, inden vi greb til noget så problematisk, sagde han, som et maskeringsforbud. Men han var åben over for, at hvis situationen udviklede sig, kunne det blive en nødvendighed.

Det er da spændende at se, at et af de svar, vi fik i Retsudvalget dengang, nemlig fra vores ambassade i Bonn den 23. februar 1994 – i Tyskland har man haft dette forbud i adskillige år – startede med, at generelt set havde maskeringsforbudet vist sig som et rigtigt og nyttigt instrument. Et rigtigt og et nyttigt instrument! Det er altså udtalelsen fra et land, hvor forbudet har eksisteret i ganske mange år.

Til slut et par korte bemærkninger til justitsministeren, som siger, at det ikke ganske kan afvises, at dette forslag, hvis det skulle blive gennemført, giver politiet mulighed for at gribe ind over for uroligheder, før de opstår. Det kan ikke ganske afvises. Jeg synes faktisk, man kunne udtrykke det på den omvendte måde, nemlig at det stensikkert ville give politiet nogle muligheder, som det meget gerne vil have, og det synes jeg man skulle gøre.

Ministeren sagde også, at det kan medføre, at man optrapper situationen, og at det kan opfattes som overgreb mod dem, der ikklæder sig maskererne.

Jeg må spørge: Hvem er det, vi skal tage hensyn til, når vi lovgiver i dette samfund? Hvis side skal vi stille os på? Er det på de kriminelles? Er det på bøllernes? De autonomes? BZ'ernes? Er det dem, vi skal tage mest hensyn til, eller er det ikke snarere til den lovlydige borger og til politiet? Skal vi ikke beskytte, hjælpe og tilgodese det store flertal af befolkningen, som ønsker at leve i fred, uden at dets gader bliver omdannet til slagmarker, uden at der kastes med brosten, uden at der kastes med molotovcocktail, uden at ruder smadres, biler væltes osv.? Eller skal vi i stedet for tilgodese det meget lille mindretal, som er årsagen til dette?

Jeg mener, at valget her burde være helt klart og let både for justitsministeren og for Folketingets flertal: Vi stiller os selvfølgelig på det store flertals, de lovlydige borgeres side, og derfor vedtager vi et forslag, som kun skader dem, der vil bryde lovene, dem, der vil lave hærværk, men som er til gavn for alle dem, der ønsker at overholde samfundets regler.

Lad mig så til slut sige, at jeg var et af de folketingsmedlemmer, der for 7 år siden, er det vel nu, oplevede en situation midt i et folketingsmøde, hvor der pludselig trængte omkring 100 BZ'ere ind her i Folketinget. De kom ind ad dørene ovre i den side af salen.

Jeg husker også den situation, som vi var mange, der stod i, da vi senere skulle afhøres af politiet, nemlig hvor magtesløse vi følte os, da vi

fik forevist et antal fotografier og så skulle søge at identificere, hvem det var der havde været inde og lave hærværk i Folketingssalen. Vi måtte alle sammen, mig selv inklusive, konstatere, at det kunne vi ikke, fordi de alle var maskerede, og derfor var der stort set ingen af dem, der siden hen blev dømt.

Det var altså umuligt, og jeg vil i hvert fald bare konstatere den magtesløshed, som vi var nogle, der dengang følte, og vi syntes, det var urimeligt, at man skulle kunne slippe, bare fordi man havde maskeret sig, så man var ukendelig.

Det er den magtesløshed, som politiet, borgerne og andre, der får ødelagt deres liv og ejendom, føler over for de autonome og BZ'erne, når de maskerer sig for at begå vold, og derfor burde dette forslag selvfølgelig vedtages og omformes til en egentlig lov.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Nu tager hr. Helge Adam Møller jo munden meget fuld, må jeg sige, specielt hvad det sidste angår, for jeg hører også til dem, der var i salen den dag, da BZ'erne kom ind. Jeg har ingen erindring om, at alle var maskerede, og jeg følte i hvert fald ikke den magtesløshed, som hr. Helge Adam Møller her giver udtryk for at alle følte, da jeg skulle prøve at udpege nogle. Min vanskelighed var, at jeg havde set dem så kort; så vi har altså haft forskellige oplevelser ved den lejlighed.

Jeg vil godt udtrykke en vis beundring for den handlekraft, som hr. Helge Adam Møller er så glad for eksisterede for 300 år siden, eller hvornår det var. Dengang var man logisk hele vejen igennem og ikke så anpasset logisk, som hr. Helge Adam Møller mener man er i dag. Der var jo også dødsstraf dengang, og det ville da også tjene det store flertal i Danmark, som ikke drømmer om at begå forbrydelser, om de bare kunne komme af med forbryderne på den måde.

Hvor er det logiske forslag fra hr. Helge Adam Møllers og hans partis side, som siger, at vi genindfører dødsstraffen i Danmark? Jeg har godt set, at KU er inde på tanker i den retning, men hvis vi skal have logik, så lad os tage det hele vejen igennem. Eller er det sådan, at man skal foretage visse overvejelser over, hvilke midler man vil bringe i anvendelse, for vi er jo ikke i tvivl om, at man godt kunne være meget, meget konsekvent og kategorisk og så måske komme af med de mennesker, som er kriminelle, og det er heldigvis et mindretal i Danmark?

Når det kommer til stykket, tror jeg også, at hr. Helge Adam Møller er tilhænger af, at vi i et trykt, civiliseret samfund har nogle afvejninger af vore mål og de midler, vi vil anvende for at nå dem.

Jeg mangler stadig væk en forklaring. Jeg har ventet tålmodigt, for jeg troede, at i hvert fald ordføreren for forslagsstillerne ville komme med en forklaring på de meget vanskelige skøn, som de i forslaget bemærkninger lægger op til ved at sige, at man kan maskere sig ved visse demonstrationer, der har anerkendelsesværdige formål, f.eks. demonstrationer for AIDS-syge eller imod, som jeg citerede fra talerstolen for lidt siden, brutale magthavere i det land, man er flygtet fra. Det mangler jeg en stillingtagen til.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Det tjener ikke hr. Elmquist til ære at prøve at drive debatten ud i noget fuldstændig vildt og usagligt. Hvad skulle en bemærkning som at man burde gå hele vejen igennem og sige, at der skulle være dødsstraf for enhver form for kriminalitet i Danmark, for så slap man af med de kriminelle? Jeg synes, det er for lavt at prøve at skyde forslagsstillerne sådan noget i skoene.

Det, der er sagen, er, at det slet, slet ikke er nødvendigt med dødsstraf. Hvis man i øvrigt brugte vores retssystem og vores fængsler på fornuftig vis, ville det være muligt at overbevise stort set alle kriminelle om, at de skal afholde sig fra kriminalitet.

Det, der er problemet i dag, er, at man er alt for blødsøden på en række punkter, og det bevirker, at der er mange, der vender tilbage til kriminalitet, selv efter at de har fået deres såkaldte straf. Det er et problem, som vi skal diskutere en anden dag; men lad være med at bringe dødsstraffen ind i denne debat. Det er uværdigt.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg bliver nødt til lige at forlænge debatten med et minut, da der blev stillet et par konkrete spørgsmål af hr. Bjørn Elmquist.

Jeg er selvfølgelig helt enig i, at Folketinget i enhver lovgivning om retspolitik skal foretage nogle afvejninger, og det gør hvert enkelt parti. Jeg har fuld respekt for, men jeg er fundamentalt uenig i de afvejninger, som De Radikale og en række andre partier har foretaget, og jeg og de andre ordførere har givet udtryk for vore

synspunkter. Det skal jo være sådan i et demokrati, at meningene brydes, og på et eller andet tidspunkt er der måske et andet flertal. Ingen problemer i dét.

En anden ting var det med det vanskelige skøn. Det er da rigtigt, at der er nogle vanskeligheder her. Justitsministeren var også inde på, at det var tilfældet, hvis et lovforslag skulle udformes, men jeg mener bestemt ikke, at de vanskeligheder er større end eksempelvis ved knivforbudet, for det var nøjagtig de samme overvejelser, vi havde i sin tid, da vi drøftede udformningen af det. Det har altså vist sig i de 7 eller 8 år, det har eksisteret, at det ikke har givet nogen problemer. Jeg har en kolossal tillid til de embedsmænd, der sidder i Justitsministeriet, og til deres dygtighed og viden; det kan de godt.

Til sidst: Det, vi vil opnå med dette og andre forslag vedrørende retspolitik, er kort sagt, at flest mulige og helst alle i dette samfund, som begår kriminalitet, kommer til at stå til ansvar for det. Det er formålet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Ivar Hansen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af Folketinget Niels Helveg Petersen (RV), der har orlov, har meddelt mig, at han ikke som tidligere meddelt i dag atter kan give møde i Tinget fra og med den 4. februar 1995.

Fru Dorit Myltofts hverv som midlertidigt medlem af Folketinget fortsætter således ud over den nævnte dato.

Skatteministeren har meddelt mig, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig

Redegørelse om medarbejderaktieordninger. (Redegørelse nr. R 6).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Skriftlig redegørelse

Redegørelse af 2/2 95 om medarbejderaktieordninger. (Redegørelse nr. R 6).

Skatteministeren (Carsten Koch):

I medfør af ligningslovens § 7 A, stk. 9, afgives hermed en redegørelse til Folketinget om de i 1993 godkendte medarbejderaktieordninger efter ligningslovens § 7 A, stk. 2.

Ved lov nr. 360 af 10. juni 1987 om ændring af selskabsskatteoven, ligningsloven og lov om særlig indkomstskat m.v. er der sket ændringer i reglerne om udstedelse af medarbejderaktier m.v. efter ligningslovens § 7 A.

1. Efter bestemmelsen i ligningslovens § 7 A, stk. 1, kan et selskab på visse betingelser opnå godkendelse af medarbejderaktieordninger, hvorefter de ansatte kan få ret til tegning af aktier til favørkurs, uden at de ved erhvervelsen blive beskattet af værdien af tegningsretten.
2. Efter bestemmelsen i ligningslovens § 7 A, stk. 2, kan et selskab opnå godkendelse af en medarbejderaktieordning, hvorefter selskabet skattefrit kan udlodde udbytteandele eller lignende til de ansatte i form af aktier for en værdi af indtil 6.000 kr. pr. år pr. medarbejder.

Det er Told- og Skatteregionerne, der godkender medarbejderaktieordninger efter ligningslovens § 7 A.

Betingelserne for ordningens godkendelse er nu fastsat i bekendtgørelse nr. 873 af 17. oktober 1994 og kapitel 3 i cirkulære nr. 96 af 22. juni 1993 om ligningsloven.

Disse betingelser er nærmere beskrevet i Redegørelsen til Folketinget om de i 1988 godkendte medarbejderaktieordninger, hvortil der henvises.